# GAZETA KRAKOWSKA

## Nro. 64.

Z KRAKOWA DNIA 12 SIERPNIA 1821 ROKU W NIEDZIELĘ.

*Z Warszawy d. 4 Sierpnia.*

Wczoray, d. 3 b. m. Stolica tuteysza obchodziła uroczyście Imieniny Nayiaśnieyszy Cesarzowey Maryi Federowney Matki, oraz Imieniny N. Wielkiey Xiężney Maryi Pawłowney, Siostry Nayiaśnieyszego Pana, a Małżonki Wielkiego Xiążęcia Następcy Sasko-Weimarskiego. Jego Cesarzewicowska Mość, Wielki Xże Konstanty, przyymował powinszowania składane z nayglębszem uszanowaniem przez JO. Xcia Namiestnika Królewskiego i Władze kraiowe. W Kościele Metropolitalnym, w obecności Władz i liczno zebranego ludu, odprawiło się solenne nabożeństwo JW. JX. Arcybiskup Warszawski, Prymas Królestwa, miał Mszą S. po którey zaśpiewał *Te Deum.* Woysko, w obecności Jego Cesarzewicowskiey Mości W. Xcia Konstantego, obchodziło tę uroczystość w obozie pod Powązkami, przez nabożeństwo i wielką paradę woyskową. JO. Xże Namiestnik dał wielki obiad. Na teatrze Narodowym dane było widowisko bezpłatne, a gdy się zmierzchło, oświecono miasto i gmachy publiczne. W Belwederze spalonym został okazały faierwerk w obecności licznych widzów wszelkiego stanu.

---

*Kommissyia Rządowa Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego.*

Postępuiąc wedle przyiętego prawidła iuż kilkakrotnie miała przyiemność podać do publiczney wiadomości imiona Obywateli, którzy powodowani chwalebną gorliwością o rozszerzenie oświaty w kraiu, wspieraią zamiar rozkrzewienia Szkół Elementarnych, a iako dobrze zasługuiący się kraiowi maią prawo do powszechney wdzięczności. Zebrane więc w tym celu od Kommissyy Woiewódzkich Imiona szanownych Obywateli tak świeckich iak i duchownych, poczytuie sobie za miły i teraz obowiązek ogłosić w dalszym ciągu iak podane zostały.

*w Woiewództwie Krakowskiem.*

Walewski Senator Kasztelan dziedzic dóbr Iwanowice. — X. Mastelaki Proboszcz tamże. — Ignacy Wielogłowski dziedzic dóbr Zborcwa. — Sołtyk dzierżawca dóbr Beszowy. — Jan Olrych Szaniecki dziedzic

dóbr Pińczowskich. — X. Kowalski Rektor szkoły średniowydziałowey w Pińczowie. — Stroynowski Burmistrz w Daleszycach. — X. Nowicki Proboszcz tamże. — X. Kawecki Proboszcz w Chmielniku.

*w Województwie Kaliskiem.*

Jan Michał Dąbrowski były Jenerał woyska Polskiego, dziedzic dóbr Ratay. X. Więckiewicz Proboszcz w Słupcy. — X. Paulicki Proboszcz w Pajęcznie. — X. Piasecki Proboszcz w Stawie. — X. Sotro Proboszcz w Solcu. — X. Jelski Proboszcz w Goszczonowie.

*w Województwie Lubelskiem.*

X. Ciechanowski Biskup Chełmski. — Hr. Poletyło dziedzic Woysławic. — Hr. Borkowski dziedzic Skierbieszowa. — X. Fliski Proboszcz tamże. — Antoni Radzimiński Radcą Woiewódzki, dziedzic Biskupie. — X. Jan Radzimiński Radca Woiewódzki, Proboszcz tamże. — X. Treliński Wikaryusz tego Probostwa. — Obywatele miasta Bisku, ic. — Głogowski Radca Woiewódzki, dziedzic dóbr Tyszowce. — Baron Grothus dziedzic Szczobrzyszcza i dzierżawca Starostwa Czułczyc. — Obywatele miasta Tarnogóry. — Chrzanowski dziedzic dóbr Kryłowa. — Zochowski dziedzic dóbr Z żyna. — Byczowski dziedzic miasta Baranowa. — Taworski possessor wsi Gorayca.

*w Województwie Mazowieckiem.*

Gliszczyński Kasztelan dziedzic dóbr Kutna. — Hr. Ostrowski dziedzic Nadarzyna. — Słubicki dziedzic dóbr Szczawina. — Wilhelm i Józef Orsettowie dziedzice dóbr Witoni. — Bratoszewski dziedzic Alexandrowa. — Łobodzki dziedzic Sok ln ka. — Dobiecki dziędzic Kołacinka. — Zawisza dziedzic miasta Soboty. — Dąbrowski Radca Woiewódzki. — Kaiczewski Naddzierżawca Ekonomii Kapinos. — X. Krzewiński Proboszcz w Kocierzewie. — X Ratyński Proboszcz w Niesułkowie. — Rycharski Organizator szkół Elem nt: w Obwodzie Łęczyckim. — X. Szaniawski Proboszcz w mieście Grodzisku — X. Kotowski Proboszcz w Piaseczni. — X. Plewczyński Proboszcz w Słomczynie. — Floryan Znamierowski dziedzic wsi Gorców. — Jan Sobolewski Possessor dóbr Małocie. — Dozor szkolny w Ekonomii Borowe. — X. Kurowski Proboszcz w Jakubowie. — X. Czerski Proboszcz w Minsku. — X. Dost Proboszcz Suleiewski. — Dozór szkolny w Czerniku. — Dozór szkolny w Radziejowie. — Dozór szkolny w Załub cach — Dozór szkolny w Dąbrowie. — X. Dachnowski Proboszcz w Brochowie. — Nicki Burmistrz miasta Sochaczewa. — Siewieluński Rektór Instytutu Nauczycieli Elem: w Łowiczu. — X. Woyciechowski Proboszcz w Brzezinach. — X. Szymczakowski Proboszcz w Sierzchowie. — X. Kraszkiewicz Proboszcz w Solcy Wielkiey. — X. Dzięcielski Sufragan i Proboszcz katedry w Włocławku. — X. Juskiewicz Suf: i Prob: w Lubrancu. — X. Guzowski Suf: i Prob: w Dąbrowicach — X. Milewski Suf: i Prob: w Iłowie. — X. Rogoziński Suf: i Prob: w Gąbinie. — X. Budny Suf: i Prob: w Kiernozi. — X. Hulewiecki Suf: i Prob: w Kutnie.

*w Województwie Podlaskiem.*

Jankowski dziedzic dóbr Ustrzeszy. — X. Górski Proboszcz obr: Gr: w Uścimowie. — X. Lytkowski Proboszcz obr: Gr: w Przegolinach. — X. Markiewicz Proboszcz obr: Gr: w Lubieniu. — X. Błodnicki Proboszcz obr: Łacin: w Uhrusku. — X. Zieliński Proboszcz obr: Łacin. w Wiszenicach. — X. Zebrowski Proboszcz obr:

Łacin: w Mąkobodach. — X. Nestorowicz Wikaryusz tamże.

*Towarzystwa Szkolne w Obwodzie Radzyńskim.*

Hanna, Dobrobody, Sławatycze, Łysobyki, Borki, Wohyń, Bezwola, Komarówka, Kolechowice, Kock, Serokomla, Konkolewnica, Sobibor, Holeszów, Jabłeczna, Uścimów, Szóstka, Drelów, Dołka, Wisznice, Wyryki, Kodeniec, Hola, Krzywowierzba, Hożanka, Orchowek i Włodawa.

Dozór szkolny Obwodu Radzyńskiego.

*w Województwie Sandomierskiem.*

Alfred i Artur Potoccy dziedzice dóbr Staszewa — Stanisław Sołtyk dziedzic dóbr Chlewisk. — Organizatorowie szkół elementarnych. — Deskur Naddzierżawca Ekonomii Kozienice. — Tomasz Wolski dziedzic Pilichowic w Obw: Opoczyńskim. — X. Satrian Proboszcz Radomski w Okręgu Szydłowieckim. — X. Szatapski Proboszcz w Troicy w Okr: Sandomierskiem. — X. Ostrowski Pleban w Gródku — X. Józef Dutkowski Proboszcz w Bidzinach w Ob: Sandomierskim. — X. Franciszek Podporski Proboszcz w Woyciechowicach Ob: Sandomierskim — X. Maximilian Poplawski Proboszcz w Przytyku Ob: Radomskim. — X. Andrzey Siemiaszko Proboszcz w Radzanowie Ob: Radomskim. — X. Alexander Dobrzański Proboszcz w Tczowie Ob: Radomskim. — X. Woyciech Grzegorzewski Proboszcz w Zwoleniu Ob: Radomskim. — X. Tomasz Korycki Proboszcz w Suchey Ob: Radomskim. — Mikołay Charzewski Proboszcz w Bałtowie Ob: Opatowskim — X. Józef Nowowieyski Proboszcz w Iłży Ob: Opatowskim. — X. Stanisław Straszak Proboszcz w Szydłowcu Ob: Opoczyńskim. — X. Woyciech Burkiewicz Proboszcz w Studziennie Ob: Opoczyńskim. — X. Ludwik Langer Proboszcz w Konicach Ob: Opoczyńskim. — X. Józef Zuchalski Proboszcz w Przedborzu Ob: Opoczyńskim. — X. Jan Tomaszewski Proboszcz w Stawnie Ob: Opoczyńskim. — X. Teodor Michel Proboszcz w Przybysławicach Ob: Sandomierskim.

Ci są obywatele wspieraiący z przykładną gorliwością zamiary Rządu dążące do dobra wychowania młodzieży kraiowey mianowicie klass niższych. Nie wątpi Kommissyia Rządowa Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego, iż się okaże więcey osób postępuiących równie chwalebnie, tudzież Dozorów szkolnych opiekuiących się troskliwie dobrem liczney młodzieży kraiowey, iako też i czynnych szkół tych Organizatorów; a lubo zaymuiący się użyteczną dla kraiu posługą w własnem sercu znaydą nagrodę, iednak Kommissyia Rządowa Wyznań i Oświecenia Publicznego, skoro przez Kommissyie Woiewódzkie odbierze pożądane uwiadomienie, oddać im publicznie sprawiedliwości nie omieszka.

W Warszawie dnia 30 Lipca 1821.

Minister Prezyduiący
(podpisano) *Stanisław Grabowski.*
Sekretarz Jeneralny
*Głuszyński.*

**Z** *Paryża d.* 25 *Lipca.*

Izba Deputowanych przyięła nakoniec budżet dochodów w kwocie 889 mill. 997,755 Fr.

Jenerał Lafayette złożył na biórze izby Deputowanych w przeszły czwartek prosbę przez Jenerała Gour-

)s(

gard, Pułkownika Fabvier, wielu innych woyskowych i obieraczów podpisaną, aby izba prosiła rządu o przewiezienie zwłok Napoleona z wyspy S. Heleny i pochowanie ich w oyczyznie.

Siedmdziesiąt Deputowanych iedli wczoray na pożegnanie u iednego z pierwszych tuteyszych traktierów obiad. Minister Sprawiedliwości P. de Serre wyiedzie zaraz po zakończeniu posiedzeń izb do wód do Mondor, a Hr. Portalis zawiadować tymczasowo będzie tym wydziałem.

Xże Leopold Sasko-Koburgski i Xiężna Devonsh re przybyli tu z Londynu, a Xiąże Następca Meklenburga z Szweryna.

Umarł tu w 87 roku życia Wiceadmirał Bruyeres. Przez cały ciąg służby celował on męztwem, odwagą i doświadczeniem. Należał do chwalebnego zwycięztwa flotty Francuzkiey pod Hr. d'Estaing przeciw Angielskiey w woynie Amerykańskiey.

Od wyiazdu Króla do St. Cloud mięszka znowu rodzina St. Auler w w ey skiem swe m domu na końcu parku tego zamku będącym, w którym przed dwiema laty podczas pobytu Króla w St. Claud mięszkał Xże Decazes. Pewną iest rzeczą, iż ten Xże zawsze dobrze iest widziany od rodziny Królewskiey.

Monitor z d. 23 Lipca zawiera co następuie: Francuzki statek la Nautise pod Kapitanem Couhitte, który d. 17 Czerwca opuściwszy Smirnę, przybył d. 17 Lipca do Tulonu. Przy iego z Smirny odpłynieniu nadaremnie Basza tamteyszy usiłował utrzymać swoią powagę; pospólstwo rozkazywało i mordowało wszystkich Greków; lękano się nadto nowey wściekłości Turków, gdy nadeydzie wiadomość o spaleniu przez Greków pod Miteliną liniiowego Tureckiego okrętu. Zdaie się nawet, iż gdyby nie tęgość Francuzkiego jeneralnego Konsula David i Kapitana Fregaty Le Normand de Kergrist część miasta zamięszkaną przez Franków (Chrześciian) stałaby się była pastwą płomieni. Naczelnicy Greckiey flotty powiększey części w Hydra, Ipsara i Spec a uzbroioney mieli zamysł opanować Smirnę. Chrześciianie sądząc, iż w takim przypadku dostaliby się pomiędzy dwa ognie, opuścili zatem miasto i udali się na stoiące na przedporciu woienne i kupieckie Europeyskie okręty. Konsulowie nawet dla własnego bezpieczeństwa chwycili się tego środka. Kapitan Le Normand de Kergrist pisze z tego powodu pod d. 17 Czerwca: "Rzeź Greków w Smirnie trwa ieszcze ciągle; dotąd szanowanemi iednak byli Francuzi i narodowa własność iest uratowana. Dzięki dobremu porządkowi, który officerowie na tem stanowisku zachowali, i szczerey pomocy Angielskiey korwety Medina, która we wszystkich przykrych zdarzeniach wspólnie zemną działała. Konsulowie wszystkich narodów znayduią się na przedporciu pod moią opieką.„ — Francuzki fregatowy Kapitan Deluell, który z swoią korwetą l'Arrige krążył około Morei i wyspy Kandyia, miał także ukontentowanie zabrać na swóy okręt podczas palenia się Patras obcych konsulów. — Kapitan Couhitte napotkał w powrocie około wysp Ipsara i Chios około 40 statków z rodzinami Greckiemi, które uciekały z zburzonego przez Turków mia-

sta Aiwali. W Milo dowiedział się tenże, iż Turcy na wyspie Rodus wszystkich Greckich maytków wymordowali.

Do Marselii zawinął okręt Grecki, który w Liwornie 2000 broni zakupił. Jnny okręt wiozł 12,000 broni rzekomo dla Baszy Egipskiego; ale większe iest podobieństwo, iż dla Greków.

W Tulonie panuie ciągle naywiększa czynność; w tey chwili uzbraiane tam są dwa liniiowe okręty, oprócz fregat i pomnieyszych okrętów, które są na Archipelag przeznaczone.

Uważaią, iż tuteyszem i innych kraiów pismom dozwolono teraz pisać wolno o sprawie Greków.

*Z Londynu d. 24 Lipca.*

Królowa podała ieszcze raz swoie żądanie, aby poki nierozebrane są przygotowania, była w tym iesecze tygodniu koronowaną. Tymczasem Minister spraw wewnętrznych, Lord Sidmouth, odpisał iey, że tayna rada iest tego mniemania: iż małżonki Krolów nie maią żadnego prawa do koronacyi, przeto J. K. M. nie widzi potrzeby wydania rozkazów do koronowania Królowey Jmć.

Z powodu uroczystości koronacyi nastąpiło wiele podwyższeń tak w woysku lądowem, iako i sile morskiey.

Gazeta Gonree wyraża: Porta Ottomańska zdaie się zapuszczać w woynę z Rossyią; lecz ta woyna tyle w teraźnieyszey chwili sprawi Turcyi kłopotu, ile innem Mocarstwom. Jeżeliby Rossyia rozpoczęła w tey chwili woynę z Portą, tedy inny nastąpi iey wypadek, niżeli w innych okolicznościach.

Podług teyże gazety Rossyia zagrożoną iest woyną z strony Perssyi.

Lord Walpole poiechał ztąd z listami do Wiednia.

Kapitan Crokat, który przywiozł tu wiadomość o śmierci Bonapartego, podwyższony został na majora. Gazeta Times czyni takową nad tem uwagę: Smierć Bonapartego musi bydź więc bardzo pomyślnem dla nas zdarzeniem, kiedy przynoszącego o niey wiadomość wynagradzono.

Pomiędzy przywiezionemi niedawno pozostałemi po Bonapartem z wyspy S. Heleny papierami, znaydowała się także wielka paczka pism własną ręką Napoleona do N. Cesarza Austryiackiego adressowana. Jenerał Bertrand miał tę paczkę własną ręką oddać Angielskiemu officerowi na słowo honoru, że ią osobiście doręczy Austryiackiemu posłowi lub wyznaczoney od niego osobie. Margr. Londonderry upraszał posła Austryiackiego, Xcia Esterhazego, zaraz po przybyciu tego okrętu, aby ią sam na okręcie od officera odebrał, albo kogo innego do tego upoważnił; lecz Xże Esterhazy odmówił tego z dodatkiem: że przyiacielskie stosunki Dworu Austryiackiego z Angielskim tak są ścisłe i poufałe, iż nie waha się przyiąć tych pism z rąk Margr. Londonderry, i dla tego uprasza officera, aby ie Ministeryium Angielskiemu oddał. To nastąpiło i papiery posłane potem zostały do Wiednia. Sądzą powszechnie, iż one zawieraią w sobie odkazy Napoleona dla iego syna.

Przy Tulamor w Jrlandyi znayduie się małe iezioro. D. 25 Czerwca okoliczni mieszkańcy słyszeli podziemny łoskot, który coraz bardziey się wzmagał i e-

kropnieyszym stawał. Nakoniec rozstąpiła się odrazu ziemia, która wyrzucała muł na wzór lawy, zalała w kilka minut przeszło 300 morgów ziemi, poobalała domy, drzewa z korzeniami, żadna nie oparła iey się grobla i zrobiła sobie drogę do atlantyckiego morza.

Wszystkie okręty pod rozkazami Admirała Lambert pod wyspą S. Heleny będące powracaią do Anglii, wyiąwszy dwa, które zmocnią eskadrę na rzece Plata (w południowey Ameryce.)

Do łowu wielorybów używaią teraz z wielkim użytkiem rac Kongrewskich.

W New-Castle podczas koronacyi poszarpało pospólstwo na sztuki pieczone woły i rzucało niemi na urzędników i policyianów. Zepsuło także fontanny, z których zamiast wody, piwo wytryskiwało.

W Mexyku na początku Maia zbiegowstwo woysk Królewskich było prawie powszechne. Trzy pułki dragonii, oddział grenadyierów i milicyia Orisawy opuściły chorągwie Królewskie, założyły główną swoią kwaterę między Mexykiem i Werakrux, i Pułkownika Iturb des naczelnikiem swoim uznały. Lud nadbrzeżny oświadczył się podobnież za niepodległością. Porty Alvaredo i Hacotalpasse poszły za tym przykładem. Jeżeli który z dowodców chce na rzecz Hiszpanii przywrócić dawny porządek, iak tylko wyprowadzi żołnierzy w pole, odstępuią go i przechodzą do powstańców. Ubogi ten kray w złote kopalnie zdaie się gotowy zwiazek z Hiszpanią odrazu zrywać. — Hiszpania iest oprócz tego inną stratą na St. Domingo zagrożoną; wybuchnęła w iey części tey wyspy formalna rewolucyia, bandera Kommodora Aury powiewa na górze Christi, a woyska rewolucyyne szły do Srebrnego portu (Port-Plate.) Aury i Prezydent Haytanskiey Rzpltey Boyer są w porozumieniu z sobą, dla tego przywrócenie tam dawnego porządku rzeczy iest tem trudnieysze.

*Z Lizbony d. 11 Lipca.*

Postępowanie Monarchy naszego od iego powrotu czyni coraz większą ufność przyiaciołom nowego porządku; n. p. po wykonaniu przysięgi w Stanach położył rękę na piersiach i rzekł: "Przysięgę, którą wykonałem, pochodzi z gruntu serca moiego.„ Królowa pochwala niemniey ninieyszy stan rzeczy. — Przysięga którą Król na konstytucyią wykonał iest następuiącą:

"Ja Jan 6ty, z łaski Bożey i przez konstytucyią Król połączonych Królestw Portugalli, Brazylii i Algarbii: przysięgam na S. Ewanieliią Rzymsko-Katolicko-Apostolską Religiią utrzymać, uchwalone przez Stany zasady konstytucyi, i samąż konstytucyią podług tychże zasad zachować i kazać zachować. Poprzysięgam we wszystkiem wiernym bydź narodowi.„

Po wykonaniu przysięgi tego samego dnia w wieczór doniosł J. K. M. Stanom o mianowaniu następuiących Ministrów: Wiceadmirała Quintala Ministrem spraw wewnętrznych; P. Coelo Ministrem skarbu; P. Teixeira Ribbeilo Ministrem woyny, a Hr. Barbacena Ministrem spraw zagranicznych. Zaraz po odczytaniu tego doniesienia uchwaliły Stany, iż dotychczasowy rząd iest rozwiązany, i władza wykonawcza znayduie się

znowu w ręku J. K. Mci.

P. Raymond de Goes przybył tu na okręcie Królewna z Brazylii, lecz bez pozwolenia Stanów nie może, równie iak dawniey przybyłe osoby, na ląd wysiąść. Borges Carneiro wniósł w Stanach, aby prosić J. K. Mość: 1) iżby dla oszczędzenia wydatków nie byli przy obcych Dworach utrzymywani posłowie, ale sprawuiący interessa; 2) iżby na przybyłych z Brazylii okrętach posłać tam 2000 woyska, oddać Hiszpanii Montevideo, a zaiąć Olivenza (O tatuia ta twierdza została przez Napoleona Hiszpanii przyznaną; lecz po przywróceniu dawnego rzeczy porządku powinna bydź Portugalii zwróconą, i dla tego zaiął rząd Portugalski Hiszpańską twierdzę Montevideo, poki ta nie zostanie zwróconą.)

Kommissyia handlowa w Stanach zdała sprawę o stosunkach naszych handlowych z Angliią, i proponowała: że gdy Anglia na Portugalskie wina takie same cło iak na Francuzkie nałożyła, przeto zniżone u nas cło od sukien Angielskich na 15 od sta, ma znowu bydź do 30 od sta podniesione. Przyięto.

Królewic Następca tronu obiął tymczasowo rządy w Brazylii pod tytułem Xcia Rejenta i Namiestnika Królewskiego. Ministrami mianowanemi są: spraw zagranicznych, Hr. los Arcos; skarbu, Hr. da Louza; woiennym, Feldmarszałek Coule; morskim, Jen. major Farinha. Xże Rejent ułaskawiać może skazanych; mianuie na wszystkie urzędy cywilne i duchowne, wyiąwszy niektóre, względem których potrzebuie zdania Królewskiego. Może w nagłych przypadkach prowadzić zaczepną i odporną woynę w przypadku napadu Brazylii, zawierać rozeym i tymczasowy pokóy. Zaszczyca zasłużonych trzema woyskowemi orderami. W przypadku iego śmierci przechodzi rejencyia na iego małżonkę. Woyska Brazyliyskie pobieraią taki sam żołd iak Portugalskie.

*Z Madrytu d. 16 Lipca.*

Król z Królową poiechał ztąd d. 11 na kąpiele do Sacedon (o 16 mil ztąd.) Jeden tylko Minister spraw zagranicznych poiechał z J. K. Mcią, i napisał ztamtąd, że tego samego dnia stanął tam Monarcha szczęśliwie, i przez całą drogę był od ludu radośnie i z naywiększem uszanowaniem witany. Zaraz po przybyciu J. K. Mci naczelny urzędnik Sacedonu udał się do byłego Radcy stanu Kanonika Huald, który iest przeciwnym konstytucyi i pod pozorem kąpieli tam bawił, i rozkazał mu w imieniu Monarchy natychmiast wyiechać.

Pułkownik Abreu, były guwerner Infanta, były Sekretarz woienny Marejou i Pułkownik de la Torre odebrali od Króla rozkaz udania się, pierwszy do Tarifa, drugi do Badyxu lub Francyi, a trzeci do Korunny. Monarcha chciał okazać przez to narodowi, iż ci ludzie nie maią u niego takiego wpływu, z iakim się chełpili.

Proiekt nowego kodexu kryminalnego, który Stanom podany został, wyszedł teraz z druku. Stanowi on karę śmierci na spiskuiących przeciw systematowi konstytucyynemu, przeciw osobie Królewskiey i przeciw zaprowadzaiącym w Hiszpanii przeciwną religiią Katolickiey.

Nie prawdzi się iakoby Merino odpłynął z Biskai, tuła się owszem ieszcze w prowincyi Burgos.

Wiadomo, iż Jenerał Kapucynów Solchaja za podane Królowi przełożenie przeciw reformie klasztorów, z kraiu wygnany został. Wyraził on między innemi w tem piśmie: "Mogłżebyś W. K. Mość bez zgwałcenia przykazań natury i religii rozkazać, aby mężowie porzucali prawe swoie żony, dla ofiarowania swey miłości innem, nierównie pięknieyszem, zdrowszem i silnieyszem kobietom? Jakże więc można duchownie z swoiemi przełożonemi posłuszeństwem podług przepisu ich reguły i karności kościelney zaślubionych braci zakonnych przymuszać, aby zwyczaynych swoich przełożonych odstępowali i słuchali tylko dyiecezalnych Biskupów, którym oprócz ogólnego prawa zarówno są obcemi, iak każda kobieta przeciw prawnie zaślubioney żonie? Jak mężczyzni i kobiety, którzy nie są od Kościoła upoważnionym związkiem połączonemi, nie mogą bez pełnienia występku żyć z wzaiemną powolnością, którą dopiero S. Sakrament upoważnia i uświęca, tak też rozkazy Biskupów do zakonników przeciw poślubieniu ich przełożonem, nie mogą bydź prawnemi i zarówno iak tamte są złamaniem przysięgi.,,

Rządowa nasza gazeta zawiera dwa wyroki Królewskie, mocą pierwszego zabronione iest surowo wprowadzanie do Hiszpanii tabaki i tytuniu, a drugiego: iż żaden urzędnik duchowny przez rząd mianowany nie może bydź z tey prowincyi deputowanym obrany, w którey iego beneficium leży.

*Z Smirny d. 19 Czerwca.*

Zabiiaią tu wszystkich, co się nazywa Chrześciianem, Ormianem lub Frankiem; wszystkie chrześciiańskie Kościoły są przedmiotem wściekłości niepowściągliwego pospólstwa, które fanatyzm i widok zdobyczy prowadzi do zwierzęcego okrucieństwa i niszczenia wszystkiego. Liczbę pod nożami Mahometanów poległych tu Chrześciian podaią przeszło 12,000. Barbarzyńcy ci nie taią się nawet z obrzydłem swoim zamiarem wytępienia wszystkich Chrześciian; lecz nie baczą iaką to dla Smirny za sobą pociągnie następność! Ustanie cały handel Lewancki, a z nim upadną handlowe domy tuteysze.

*Z Tryiestu d. 13 Lipca.*

Po zniesieniu oblężenia przeciw różnem zamkom Ali Baszy, cofnęło się z pod Janiny woysko Tureckie pod Baszą Beiem podzieliwszy się na różne korpusy.

Każdy kray, przez który Grecy przechodzić muszą, daie im pomoc i wszelkiego rodzaiu wsparcie. Przeszedłszy przez kray Kara-Veria, gdzie Turcy maią ieszcze przewagę, zastaną w łancuchu gór Moglina wszystek lud uzbroiony. Tu znaydą dawne miasto Pella, które iest nayważnieyszem stanowiskiem przeciw Tessalonice. Tu mieszka przeszło 20,000 bogatych żydów, którzy utrzymuią, iż wielki ich Rabin posiada originalne tablice prawa, rozgę i kadzielnicę Araona, naczynie z manną w pustyni, i t. d.

Z Alexandryi nadeszła wiedomość, że Druzowie pod górą Libanu zbuntowali się przeciw Porcie i pobili iuż woysko Baszy Damaszku. — Podług listów z Lewantu zachodzić ma taiemne porozumienie pomiędzy Baszą Egiptu i Grekami.

DODATEK

DO Nro 64.

GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 12 SIERPNIA 1821 ROKU WE SRODĘ.

*Z Berlina d. 4 Sierpnia.*

Wczoray obchodziona tu była i w całym kraiu z naywiększą radością uroczystość urodzin N. Króla, Monarchy naszego.

Gazeta tuteysza Stanu pod d. 20 z Wiednia zawiera: Dziś JO. Xiże Reichstadt (syn Napoleona) pokazał się pierwszy raz z swoim nauczycielem w nay grubszey żałobie.

*Z Parmy d. 23 Lipca.*

Gazeta tuteysza zawiera co następuie: Z powodu nastąpioney śmierci d. 5 Maia r. b. na wyspie S. Heleny N. Małżonka naszey N. Xiężny zawdzięcie N. Xiężna z całem swoim Dworem od dnia iutrzeyszego na 3 miesiące żałobę. Załobne zaś nabożeństwo odprawione zostanie w przytykaiącey do teraźnieyszego zaiętego przez N. Xiężnę pałacu Villa di Sale kaplicy.

*Z Włoch d. 20 Lipca.*

Liczbę znayduiącego się we Włoszech Austryiackiego woyska podaią do 100,000 głów, z których w Królestwie Neapolitańskiem i Sycylii znayduie się 40,000 w twierdzach Piemontskich, 10,000 a reszta w odwodzie stoi w kraiach Papiezkich i Lombardzko-Weneckiem Królestwie.

Na końcu Czerwca i początku Lipca nie był Wezuwiusz wulkanicznym, i zamiast wyrzucania lawy, okryty był iak w zimie, co iest rzadką rzeczą, śniegiem.

W kraiach Sardyńskich zmieniona iest stopa monety. Nowe liry w Piemoncie wyrownywać będą frankowkom Francuzkiem. Srebrna moneta będzie czworaka od 1/2 do 5 Lirów, a złota troiaka na 20, 40 i 80 lirów. Na mocy oznaymienia z d. 18 b. m. żaden oddalony officer nie może nosić munduru; udać się ma do mieysca swoiego urodzenia, opowiedzieć się mieyscowemu dowodcy, a gdzieby takowego niebyło, syndykowi, i nie oddalać się bez pozwolenia pierwszego lub drugiego.

*Z Tryiestu d. 16 Lipca.*

Prywatne listy z Zante donoszą, że Adryianopol, drugie po Konstantynopolu w Europeyskiey Turcyi miasto, liczące 100,000 mieszkancow i o 55 godzin drogi od pierwszego leżące, opanowac mie

li Grecy za stratą 6300 swoich ludzi i Jenerała Duroc.

*Od granic Multańskich d. 14 Lipca.*

Chcąc sądzić o stosunkach Rossyian względem przedsięwzięcia Greków, rozróżnić należy rząd od ludu. Lud Rossyyski iest bez różnicy zapalony za Grekami i uważa ich sprawę za religiyną i narodową. Nie upłynęło ieszcze dni 14 gdy w Kiszenau, stolicy Rossyyskiey gubernii Bessarabii, znaydowała się formalna zbroiownia i zakład Greków. Co noc przewożone ich po kilkunastu ubranych i uzbroionych na wozach za granicę. Toż samo dziać się miało w Odessie. To wszystko następowało iedynie z skłonności ludu bez naymnieyszego wpływu rządu. Lecz czyli rząd Rossyyski cierpieć daley będzie obecność woysk Tureckich w Xięstwach Multan i Wołoszczyzny? ponieważ to sprzeciwia się traktatowi r. 1812, iest inne pytanie.

Turcy postępuią tylko przeciw Grekom surowo, ale nader łagodnie przeciw Multańskim żydom i Ormianom. Wielu iednak Grekom udało się znaleść schronienie pod potężną tarczą Austryi.

Tłumacz Porty Murusi odbywał właśnie swóy urząd na naradzie Austryackiego posła u Reiseffendego, gdy wywołany został. Aże nie powrocił, oddalił się zatem poseł, i znalazł przed drzwiami ściętego nieszczęśliwego.

*Z Korfu d. 1 Lipca.*

Podro y, który do Grecyi przybył, słyszał tam następuiącą pieśń żałobną śpiewaną nad poległym w boiu za oyczyznę młodzieńcem z Taygetu: "Matki, żony rzucaycie kwiaty na grób iego! Upadł iak Messeńska róże, z którey południowy wiatr listki oberwał. Pyszny iego zwycięzca otrząsa się z iego imienia; nadaruycie go kilku łzami; wzywaycie do niej z mesty, a godzina iey wkrotce wybiie., Inni śpiewali: "Gdzież iesteś straszny Tezeuszu? Twoie głęboko poniżone miasto wzywa cię! Powrociszże, nieporownany zwycięzco? Powrociszże, zwycięzco Krety, dla oswobodzenia z tyranii twey oyczyzny! Woła pełen gniewu na Greków o zemstę za Ciebie. — Ateńczykowie sławni z waszego światła za Rzeczypospolitey, czemże teraz iesteście? Celowaliście w przywiązaniu do dobra publicznego, czyniliście dzieci Ateńskie szczęśliwemi i umieliście zachować filozofią w granicach mądrości. Powstańcie synowie Grecyi i wykrzykniycie iednomyślnie: że szczęście ludu i szlachty własnemi tylko prawami zapewnionem bydź może!,,

Słowa "za wiarę i życie,, są hasłem wszystkich w Morei Greków. W ostatnich potyczkach między Turkami i Grekami pod wąwozami Termopilów, poległ Biskup Patradgick od kuli karabinowey. Umieraiąc wołał ieszcze: "Przezwyciężyliśmy synów Hagara!,, Jakoż zwycięztwo Greków pod Termopilami, otworzyło im Liwadyią i Tessalią.

*Od brzegów Menu d. 31 Lipca.*

Zwołany w Karlsruhe jeneralny Synod podpisał d. 26 b. m. połączenie obu Ewanielickich wyznań w ieden narodowy Kościół.

W kraiu Weimarskim miał wyyść zakaz, iż na przyszłość żaden mężczyzna przed 24 rokiem życia żenić się nie może.

Minchinski dostrzegacz powietrza sądzi, iż przyczyna dotychczasowego zim-

nego lata pochodzi z braku plam w słońcu i czystych iego mieysc. Od 8 Maia do 12 Lipca nie widać było w słońcu nay mnieyszey makółki. Dopiero od 6 dni pokazuie się to ciało światła znowu w przyiemnieyszem świetle i zapowiada ciepło.

Wychodząca w Petersburgu gazeta, Inwalid, wyraża: Ustęp Greków z Bukarestu zdaie się pochodzić z planu, którego wypadków oczekiwać należy.

W rzadkim dziele *Nossenii Statua Nabuchodonosoris* w Lipsku 1606 drukowanem, znayduie się następuiące przepowiedzenie: " Z postawy planet, iaka pokazała się w r. 1623, a która w 198 lat 265 dni i 9 godzin powraca, wnosi się, iż w r. 1822 państwo Tureckie poniesie wielką klęskę, zostanie zburzone, osłabione i może wcale upadnie. Nastąpić może wielki krwi rozlew, lecz ten będzie zawsze na iego szkodę i zgubę.,,

*Z Sztokólmu d. 24 Lipca.*

W ostatnią sobotę zawinął do tuteyszego portu przy wystrzałach z dział okręt z zrobionym w Paryżu posągiem zeszłego naszego Króla Karola 1380. Nad brzegiem znaydowało się niezliczone mnostwo ludu, dla powitania wdzięcznemi sercami pomnika żyiącego ieszcze w naszey pamięci Monarchy. Posąg ten ma wkrótce bydź w Króleskim ogrodzie na pięknem placu naprzeciwko zbroiowni postawiony.

Ieszcze przed wyiazdem Króla nadeszła tu z Chrystyianii zaspakaiaiąca wiadomość: że Seym Norwegski przyiął propozycyią Króla względem wynagrodzenia szlachty Norwegskiey. Co do drugiey propozycyi, aby Król był upoważniony do stanowienia nowey szlachty, upraszа Seym J. K. M. aby więcey o to nie nalegał, gdyż uchwalonego w tey mierze stosownie do konstytucyi swoiego postanowienia odmienić nie może.

*Z Kopenhagi d. 24 Lipca.*

Sekta fanatyków odbywa ciągle zgromadzenia swoie w Kiarbye. Urzędnik gminny wszedł tam niespodziewanie w nocy, i zapytawszy się: co tak późno robią, i po co się zgromadzili? odebrał odpowiedź od przewodniczącego: iż naradzaią się o zbawieniu duszy. Urzędnik dał mu zaraz paszport, i kazał wynieść się z gminy. Pewny fanatyk, który się mieni prorokiem, wydał pisemko: O życiu wiecznem. Wyraża w niem: " Gdyby pierwsi rodzice nasi nie zgrzeszyli, toby ludzie nie umierali. Adam zwiedzałby cały świat, i mógłby powiedzieć do rodziny swey: " Liczę iuż przeszło 5000 lat, a nie mam ani zmarszczków, ani siwych włosów, nie iestem nawet pochylony; lecz tak ieszcze rzeźwy, iak kiedym został stworzony.,,

---

*Do Redakcyi Gazety Krakowskiey.*

Podobało się Pszczółce Krakowskiey w Nrze 29 opisać Dom w bliskości XX. Franciszkanów, iakoby on przy odnowieniu do góry nogami przewrócony do śmiechu przechodzących wzbudzał; przyznaią iednak znawcy, że kto od dachu odnawiać dom zaczyna, wprzód wyższe piętra wyporządzić musi, do dolnych zaś przystępuiąc niedostatkiem na chwilę może bydź wstrzymany; nadzieia lepszych czasów przywróci dom do życzeń... To zaś pisemko smutnieyszey dozna doli! cudze opisuiąc wady widocznie swoie odkrywa; dowcip własny wyczerpany, bez obcego zasiłku, lepszych czasów spodziewać się

niemoże. Nie kamienica więc, ale Pszczółka dogórv nogami się przewróciła, bo w początkach dość ważne i przyjemne przedmioty na czele mieściła, kończąc drobnostkami; dziś od drobnostek zaczyna, kończy nicościami, co prawdziwie nie śmiech, ale litość wzbudza...

*K. M.*

## DONIESIENIA.

***Wezwanie.*** — Zmarły X. Piotr Boucher Kanonik Katedralny Krakowski, Testamentem swym, majątek swoy jaki mógł posiadać, w nayw ększey części ubogim w kraiu tuteyszym legował. Gdy więc świeże doświadczenie przekonało, iż za iego prace, i trudy nauczycielskie, w niektórych domach młodocianym Familiom dawane, należy mu się za tę nadgroda zasłużona, przeto podpisany Kurator Massy s. p. X. Piotra Boucher Sądownie ustanowiony, ma sobie za honor i słodki obowiązek, wezwać niuieyszem iak nayuprzeymiey wszystkie te Familije Obywatelskie u którychby teraz s. p. X. Piotr Boucher podeymował trudy i prace nauczycielskie dla ich szczególnego dobra i za tych podeymowania należałaby się iakakolwiek bądź w części bądź całkowita nagroda, aby też i przez wzgląd na iego prace i sposób myślenia, i przez wzgląd na cel przeznaczenia tego funduszu powodowane uczuciem ludzkości, należytość takową na ręce Towarzystwa Dobroczynności Wolnego Kraiu Krakowa złożyć pośpieszyły. — W Krakowie d. 6 Sierpnia 1821 r.

*Skarzyński, Sekretarz*
Tryb. Cyw. I. Inst. W. M. Krak. Kurator
Massy X. Piotra Boucher.

Pisarz Trybunału I. Instancyi W. M. Krakowa i iego Okręgu, podaie ninieyszym do publiczney wiadomości, iż na Audyencyi Trybunału I. Inst W. M. Krakowa przy ulicy Grodzkiey pod L. 106 odbyła się w dniu 17 Lipca r. b. o godzinie 10 zrana przygotowawcza licytacyia Kamienicy przy małym Rynku w Krakowie pod L. 67 4/5 w Gminie Vtey W. M. Krakowa stoiącey, którey cena szacunkowa na pierwsze wywołanie przez mianowanych z urzędu w sztuce biegłych w Summie 39479 Złp. ustanowiona była. Kamienica ta do JW. Jgo. Hrabi Stadnickiego w Krakowie pod L. 637 Teofili Hr. Stadnickiey przy ulicy Szewskiey pod L. 63 4/5 w Krakowie mieszkaiących, Seweryna i Henryki Stadnickich małoletnich, których Opiekunem jest JW. Stanisław Hr. Męciński w Królestwie Polskiem w Wsi Dąmbrowie mieszkaiący a co do tey czynności u Pełnomocnika swego W. Józefa Jankowskiego Adwokata pod L. 369 w Krakowie obrane zamieszkanie maiący, nakoniec JW. Adama Hr. Stadnickiego nieprzytomnego przez W. Michała Strożeckiego Adwokata sądownie ustanowionego Kuratora przy ulicy Kanowney pod L. 127 w Krakowie mieszkaiącego zastąpionego, iako Sukcessorów niegdy Antoniego Hr. Stadnickiego prawem własności należy, i w skutek Wyroku Trybunału I. Inst: W. M. Krakowa w dniu 1 Czerwca r. b. zapadłego, sprzedaną będzie. O warunkach sprzedaży pomienioney Kamienicy, każdy licytować chcący w Kancellaryi Pisarza Trybunału I. Inst: W. M. Krakowa w każdym czasie dostateczną wiadomość powziąść może. W dniu 17 Lipca r. b. odbyła się przygotowawcza Kamienicy rzeczoney licytacyia i ta przedstanowczo W. Adamowi Krzyżanowskiemu Patronowi za Summę 39.480 Złp. przysądzona iest. Do stanowczey licytacyi dzień 31 Sierpnia r. b. wyznaczony został. Chęć więc kupna maiący zechcą się w dniu wyznaczonym na Audyencyi Trybunału I. Inst: W. M. Krakowa znaydować. — W Krakowie d. 3 Sierpnia 1821 r.

*Kuliczkowski, Pisarz.*

We Wsi Niegoszowicach w Okręgu W. M. Krakowa leżącey w Gmachu dworskim odbędzie się sprzedaż przez publiczną licytacyią w drodze exekucyi Sądowey zatradowanych ruchomości, iako to: Mebli różnych, Krów, Jałowników, Koni, Wołów &c. tudzież wydzierzawienia teyże Wsi Niegoszowic na lat 2. Życzący sobie powyższe Effekta lub Dzierżawę zalicytować raczą się na oznaczony czas i miejsce z gotowemi zeyść pieniądzmi. — W Krakowie d. 7 Sierpnia 1821 r.

*Tomasz Jorzyński, Kom. Sąd.*